

Унесков Одбор за светску баштину затражио је у петак од Турске да до 2022. године преда извештај о стању очуваности грађевине Аја Софије у Истанбулу и изразио своју дубоку забринутост последицама претварања у џамију тог славног здања.

Дотадашњи музеј Аја Софија су турске власти 10. јула 2020. преобразиле у џамију, што је изазвало талас међународне огорчености и погоршало напетости између Турске и Грчке.

Одбор за светску баштину тражи од Турске да до 1. фебруара 2022. преда “ажуриран извештај о стању очуваности” тог здања и изражава жаљење због изостанка дијалога и информација о одлуци Турске да промени статус музеја Аја Софије и цркве Хора, другог ремек-дела византијске архитектуре.

У августу 2020. председничким декретом наређено је претварање цркве Хора, украшене фрескама из ХВИ века у џамију.

Тим иницијативама председник Реџеп Тајип Ердоган жели додатно да придобије најконзервативније поборнике и највеће националисте док се Турска суочава с привредним тешкоћама које је појачала пандемија.

И Аја Софија и црква Хора налазе се у историјским деловима Истанбула и УН агенција уписала их је на попис светске баштине Унеска.

Ако се Одбор изјасни да је незадовољан стањем очуваности места уписаног на попис светске баштине, може га пребацити на попис угрожене светске баштине или га повући с пописа.

Аја Софија је служила као црква 916 година, до османлијског освајања Константинопоља, данашњег Истанбула, док као џамија служила од 1453. до 1934. године.

Турски суд је 10. јула прошле године поништио одлуку некадашње Владе те земље којом је 24. новембра 1934. Аја Софији додељен статус музеја.

Чином поништења поменуте одлуке, Аја Софији је враћен статус џамије.

Као једна од најпосећенијих туристичких дестинација у граду на Босфору, Аја Софија је 1985. године уврштена на Унескову листу светске културне баштине.

Турске власти су саопштиле да ће и даље чувати културно-историјске вредности Аја Софије и то тако да ће за верске обреде у њој бити надлежна Управа за верске послове Турске, а о рестаурацији, конзервацији и заштити ће бринути Министарство културе и туризма те земље.

Туристи и даље могу да посећују Ају Софију, и то бесплатно, а фреске на зидовима завесама су прекриване само за време молитве у џамији.

(Хина)